

**Genomförandeplan av åtgärd 17 i åtgärdsprogrammet för  
havsmiljön 2022-2027.**

Version 1, datum: 1.7 2022

*Planen beskriver hur myndigheter avser genomföra samt följa upp åtgärden. Planeringen kan ändras, och därför kan genomförandeplanen komma att uppdateras vid behov.*

# Genomförandeplan ÅPH 17

**Åtgärden:** ÅPH 17, Minskad spridning av farliga ämnen, invasiva främmande arter (och mikroplast) från fritidsbåtar.

**Syfte och mål:** Utredda behovet av och därefter ta fram den vägledning eller andra styrmedel som bedöms behövas för att minimera spridningen av TBT och andra farliga ämnen, invasiva arter och mikroplast från olika aktiviteter som kan kopplas till fritidsbåtar. Syfte/mål är också att effektivisera och harmonisera tillsynen av fritidsbåtsverksamhet i hela landet. Arbetet kommer även att leda till ökad kunskap och att medvetandegöra verksamhetsutövare om problemet och tydliggöra behovet av eventuella avhjälpande åtgärder.

| A. Vad ska göras?<br>(Aktivitet)                                                                                                                                                                                                                                                                                      | B. Tidplan och<br>resursbehov                                                      | C. Ansvarig (+ andra<br>deltagande)                                 | D. Genomförande                                                                                                                                                                                                         | E. Uppföljning prestation<br>Leverans                                                                                                                                                                                        | F. Uppföljning effekt                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Kunskapssammanställning om och behovsanalys av ytterligare styrmedel för att minimera spridningen av IAS (invasiva främmande arter) från påväxt på fritidsbåtskrov.                                                                                                                                                | 1. Pågår, förväntas färdigställas senast 2024. Genomförs internt och/eller externt | 1. HaV i samråd med NV/KemI/TS/ Sjöfartsverket/ FIHM/SGI/LST/Kom    | <b>Åtgärden påbörjad (2022) (P):</b><br>Aktivitet 1, 2, 3 och 5 påbörjade<br><br><b>Åtgärden genomförd till hälften eller mer (2024-2025) (H):</b><br>Aktivitet 1 och 2 genomförda, aktiviteter 3, 4, 5 och 6 påbörjade | Rapporter med kunskapssammanställningar publiceras inom aktiviteter 1, 2, 3 och 5                                                                                                                                            | <b>Förvaltningseffekt</b><br><br><b>Vad:</b> Effektivare och mer harmoniserad tillsyn genom ökad kunskap om lagstiftning bland tillsynsmyndigheter samt ökat stöd vid tillsyn av fritidsbåtsrelaterade verksamheter.                                                                                                                         |
| 2. Kunskapssammanställning om befintlig teknik och metoder, samt behovsanalys av ny, för underhåll inklusive skrovrengöring av fritidsbåtskrov inkluderande aspekter för borttagning, filtrering och destruktion av biologisk påväxt, och minimering av spridning av farliga ämnen, IAS (samt eventuellt mikroplast). | 2. Pågår, förväntas färdigställas senast 2024. Genomförs internt och/eller externt | 2. TS och NV i samråd med KemI/HaV/Sjöfartsverket/ FIHM/SGI/LST/Kom | <b>Åtgärden genomförd 2027 (G):</b><br>Aktivitet 1-6 genomförda                                                                                                                                                         | Vägledning och stöd avseende skrovrengöring och andra underhållsaktiviteter av fritidsbåtar, samt spridning av TBT och andra farliga ämnen till miljön orsakat av fritidsbåtsverksamhet publiceras inom aktiviteter 4 och 6. | <b>När:</b> Efter publicering spridning av tillsynsvägledning (TVL). Delmängd av TVL (båtbottenfärgsanering från båtskrov) publicerad 2022. Övrig TVL ca 2023 och framåt.<br><br><b>Vem:</b> NV och HaV.                                                                                                                                     |
| 3. Utredda förutsättningarna för en åtgärdsgräns avseende TBT och eventuellt andra biocider på fritidsbåtskrov. Se över existerande metodik för att mäta förekomst av TBT och andra biocider på båtskrov.                                                                                                             | 3. 2023–2024. Genomförs internt och/eller externt.                                 | 3. TS, HaV, NV i samråd med KemI/Sjöfartsverket/ FIHM/SGI/LST/Kom   |                                                                                                                                                                                                                         | Tillsynsvägledning för fritidsbåtsverksamhet avseende skrovrengöring och andra underhållsaktiviteter av fritidsbåtar, samt spridning av TBT och andra farliga ämnen till miljön tas fram inom aktiviteterna 4 och 6.         | <b>Förvaltningseffekt</b><br><br><b>Vad:</b> Ökad kunskap och stöd för verksamhetsutövare, vilket skapar bättre förutsättningar för regelbunden och därmed att fritidsbåtsverksamhet inte påverkar miljön.<br><br><b>När:</b> Efter spridning av vägledning och annat material. Delmängd av vägledning (båtbottenfärgsanering från båtskrov) |

| A. Vad ska göras?<br>(Aktivitet)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | B. Tidplan och<br>resursbehov                                                                                                           | C. Ansvarig (+ andra<br>deltagande)                                             | D. Genomförande | E. Uppföljning prestation<br>Leverans | F. Uppföljning effekt                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                         |                                                                                 |                 |                                       | publicerad 2021. Övrig VL från ca 2023 och framåt.<br><br><b>Vem:</b> TS, HaV och NV                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>4.</b> Utveckla vägledning till tillsynsmyndigheter (kommun, länsstyrelse), samt vägledning och stöd för andra aktörer avseende underhåll av fritidsbåtskrov inklusive skrovrengöring. Där ingår exempelvis hantering av kemikalier, farligt avfall och omhändertagande av biologisk påväxt, vilket inkluderar text beskrivning av teknik för minimering av spridning av farliga ämnen (eventuellt mikroplast) och IAS, samt eventuell vägledning kring åtgärdsgräns för TBT-halt på skrovet. | <b>4.</b> Pågår och inplaneras löpande 2022–2026 efter behov. Är avhängig utkomst av behovsanalys. Genomförs internt och/eller externt. | <b>4.</b> NV, TS och HaV i samråd med KemI/Sjöfartsverket/ FIHM/SGI/LST/Kom     |                 |                                       | <b>Miljöeffekt</b><br><br><b>Vad:</b> Om rengöring och annat underhåll av fritidsbåtar genomförs enligt en framtagna (tillsyns)vägledning, som beaktar tekniker och metoder som minimerar sannolikheten för att farliga ämnen och borttagen påväxt hamnar i den marina miljön, samt genomför relevanta avhjälpande åtgärder för att minska spridning av farliga ämnen från förorenad mark och sediment, förbättras möjligheten att nå målvärdet för indikatorerna B.1.1 och B.2.3 för miljö kvalitetsnorm B.1. respektive B.2 En uppföljning av åtgärden kan göras genom att följa miljöövervakningen avseende förändring av halt av TBT och andra farliga ämnen representativt medium i miljön över tid.<br><br><b>När:</b> Svårbedömt och lokalspecifikt. En tid efter publicering av (tillsyns)vägledning och avhjälpande åtgärder. 2027 (bedömning i samband med nästa uppdatering av åtgärdsprogrammet för havsmiljön) och framåt. Referensvärde från mätningar av koppar och zink i sediment från naturhamnar/marinor under 2016-2021 samt uppföljning under 2027 baserat på mätningar under perioden 2022-2027.<br><br><b>Vem:</b> NV, VM/Ist samt HaV ansvarar för övervakningen. Data kommer från nationell miljöövervakning samt andra mätningar inom vattenförvaltningen.<br><br>HaV och NV avser att utföra en effektutvärdering under 2026-27 där lokalspecifika aspekter, inklusive grad av |
| <b>5.</b> Kunskapssammanställning om och behovsanalys av ytterligare styrmedel för att minimera fortsatt spridning av TBT och andra farliga ämnen till miljön orsakat av fritidsbåtsverksamhet. I det arbetet ingår:<br><br>a. utreda olika spridningsvägars betydelse för status av vattenförekomst<br><br>b. sammanställa information om, och om behov finns, föreslå och utveckla olika styrmedel och avhjälpande åtgärder                                                                    | <b>5.</b> Påbörjad och bedöms kunna slutföras 2026<br><br>a. 2022-2025<br>b. 2023-2026<br><br>Genomförs internt och/eller externt.      | <b>5.</b> NV/SGI i samråd med HaV/KemI/TS/ LST/Sjöfartsverket/ FIHM/SGI/LST/Kom |                 |                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

| A. Vad ska göras?<br>(Aktivitet)                                                                                                                                            | B. Tidplan och<br>resursbehov                               | C. Ansvarig (+ andra<br>deltagande)                              | D. Genomförande | E. Uppföljning prestation<br>Leverans | F. Uppföljning effekt                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6. Utveckla tillsynsvägledning, stöd och/eller information i syfte att underlätta genomförandet av undersökningar och avhjälpandeåtgärder orsakat av fritidsbåtsverksamhet. | 6. Genomförs 2023-2027. Genomförs internt och/eller externt | 6. NV i samråd med HaV/KemI/TS/ Sjöfartsverket/ FIHM/SGI/LST/Kom |                 |                                       | <p>avhjälpande åtgärder beaktas. HaV bedömer miljökvalitetsnormer 2027.</p> <p><b>Miljöeffekt</b></p> <p><b>Vad:</b> Om rengöring och annat underhåll av fritidsbåtar genomförs enligt en framtagna (tillsyns)vägledning, som beaktar tekniker och metoder som minimerar sannolikheten för att borttagen påväxt hamnar i den marina miljön förbättras möjligheten att nå målvärdet för indikator C.1.1 för miljökvalitetsnorm C.1 Genom att följa miljöövervakningen avseende antalet introduktioner av IAS som kan härledas till mänskliga aktiviteter kan möjligen en uppskattning av effekterna av åtgärden göras.</p> <p><b>När:</b> Svårbedömt – en tid efter publicering av (tillsyns)vägledning. 2027 (bedömning i samband med nästa uppdatering av åtgärdsprogrammet för havsmiljön) och framåt.</p> <p><b>Vem:</b> HaV</p> |
|                                                                                                                                                                             |                                                             |                                                                  |                 |                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |